

İsteklinin Teklif Zarfından Birden Fazla Teklif Mektubu Çıkması Mutlaka Yasaklanmayı Gerektirir mi?

BORA YOSUNKAYA*

HALİL UZUN**

ÖZET

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Yasak fiil ve davranışlar" başlıklı 17'nci maddesinin (d) bendinde, alternatif teklif verebilme hâlleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif verilmesi yasak fiil ve davranışlar arasında sayılmıştır. Anılan madde gereğince, birden fazla teklif sunan isteklinin (alternatif teklif verebilme hâlleri hariç), başka bir nedenle teklifi değerlendirme dışı bırakılması yorsa, bir başka ifade ile değerlendirme dışı bırakılmasını gerektirecek başka bir sebep yoksa yasak fiil ve davranışta bulunduğu gerekçeyle hakkında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verile-

ceği kuşkusuzdur. Ancak isteklinin teklifinin başka bir sebeple zaten değerlendirme dışı bırakılması gerekmekte iken ayrıca birden fazla teklif sunması sebebiyle hakkında yasaklama kararı verilip verilmeyeceği hususunda, ihaleyi yapan idarelerce birbirinden farklı kararlar verildiği görülmektedir. Bu makalenin konusu, birden fazla teklif mektubu sunulması durumunda istekli hakkında mutlak suretle yasaklama kararı verilip verilmeyeceği hususunun incelenmesidir.

ANAHTAR KELİMELER

Birden Fazla Teklif, İhalelere Katılmaktan Yasaklama, Geçerli Teklif, Teklif Mektubu, Yasak Fiil ve Davranışlar

1. GİRİŞ

Yasaklama işleminin hukuki niteliğinin belirlenmesi, uygulanacak hukuki rejimin tespiti, dolayısıyla tabi olacağı ilkelere açısından önem arz etmektedir. İdari işlemler, idarenin hukuki sonuç doğurmaya yönelik irade açıklamalarıdır.¹ Bu bağlamda yasaklama işlemi; idarelerin, kişilerin, ekonomik hak ve hürriyetlerine kısıtlama getiren, dolayısıyla hukuki alanlarında hüküm ve sonuç doğuran irade açıklaması olması sebebiyle bir idari işlem, idari yaptırımdır.

İdari yaptırımlarla cezai yaptırımlar arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Zira her iki yaptırım da kişi hak ve hürriyetleri ile yakından ilgilidir. Hukuktaki gelişim sonucunda doktrinde ve yargı içtihatlarında ortaya çıkan görüşler, idari yaptırımlara da cezai yaptırımlara uygulanan ve devletin cezalandırma yetkisi karşısında güçsüz olan bireyi korumayı amaçlayan ilkelere uygulanması gerektiği yönündedir. Nitekim Avrupa İnsan Hak-

* Avukat, Kamu İhale Kurumu E. Hukuk Danışmanı

** Avukat

¹ GÖZLER, Kemal, İdare Hukukuna Giriş, 2. Baskı, Ekin Kitabevi, Bursa, 2003, s. 99.

ları Mahkemesi de idari yaptırımların ceza alanına ilişkin olduğunu kabul ederek Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ndeki güvenceleri, ceza hukukunun yanında idari yaptırımlara da uygulama yoluna gitmektedir.² Danıştay ve Anayasa Mahkemesinin kararları da aynı yöndedir. Anılan yüksek yargı organlarınca verilmiş olan kararlarda, aynı ceza hukukunda olduğu gibi, idari yaptırımların uygulanmasında da ceza hukukunun birtakım ilkelerinin göz önüne alınması gerektiği vurgulanmıştır. Bu ilkeler, kanunilik ilkesi başta olmak üzere şahsilik ilkesi, kıyas ve kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorum yasağı ilkeleridir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi gereken hâllerde, ceza hukukunun yukarıda belirtilen ilkelerine uygunluğun sağlanması gerekmektedir. Bunun dışında, 4734 sayılı Kanun'da yer alan, ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi öngörülen hükmün konuluş amacının göz önüne alınması zorunluluk arz etmektedir. Ceza hukukunun genel ilkeleri ve hükmün amacı dikkate alınmaksızın tesis edilecek yasaklama kararlarının hukuken geçersiz olma ihtimali oldukça yüksektir.

2. BİR DEN FAZLA SAYIDA SUNULAN TEKLİF MEKTUPLARININ GEÇERLİ YA DA GEÇERSİZ OLMASI

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Yasak Fiil ve Davranışlar" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, alternatif teklif verebilme hâlleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif verilmesinin yasak

Teklif mektubu, isteklinin ihaleye sunduğu teklifin olmazsa olmaz unsurlarından biridir.

olduğu belirtilmiş ve bu yasağa uymayanlar hakkında Kanun'un dördüncü kısmında belirtilen hükümlerin uygulanacağı öngörülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde teklif, "Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde isteklinin idareye sunduğu fiyat teklifi ile değerlendirmeye esas belge ve/veya bilgileri ... ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır. Görüldüğü üzere Kanun, fiyat teklifini içeren teklif mektubu ile birlikte teklif zarfı içinde istekli tarafından sunulan ve isteklinin teklifini değerlendirmeye yönelik tüm bilgi ve belgeleri "teklif" tanımı içerisine dâhil etmiştir. Bu anlamda "teklif mektubu", isteklinin ihaleye sunduğu teklifin olmazsa olmaz unsurlarından biridir. Ancak Kamu İhale Kurulu kararları ile idare mahkemeleri ve Danıştay kararlarında, "birden fazla teklif mektubu sunulması" da 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında "birden fazla teklif sunulması" olarak değerlendirilmiştir.

Diğer taraftan 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde, idarelerin, anılan Kanun'a göre yapılan ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kanun koyucunun, 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (d) bendinde yer alan düzenleme ile bir gerçek veya tüzel kişinin aynı iha-

leyle birden fazla teklif vermesini önleyerek rekabetin gerçekleşmesine yardımcı olmayı, bir isteklinin diğer istektiler aleyhine olmak üzere avantajlı duruma geçmesini engellemeyi, bir başka ifade ile ihalelerde temel ilkelerin zedelenmesinin önlenmesini amaçladığı kanaatindeyiz. Bu nedenle bir isteklinin ihalede birden fazla teklif sunmasının, 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (d) bendi çerçevesindeki yasak fiil ve davranışı nedeniyle istekli hakkında Kanun'un 58'inci maddesindeki ihalelere katılmaktan yasaklama müeyyidesinin uygulanması için tek başına yeterli olmadığı, aynı zamanda birden fazla teklif sunulması sebebiyle ihalede rekabetin ve 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde belirtilen diğer temel ilkelerin sağlanmasının engellenmesinin tespitin de yapılmasının zorunlu olduğu inancındayız.

Kanun'un 5'inci maddesinde sayılan diğer ilkelerin ve ihalede rekabetin sağlanmasının engellenmesinden bahsedilebilmesi için ise birden fazla teklif sunan isteklinin teklifinin geçerli bir teklif olması, teklif zarfı içinde sunulan tüm belgelerin tam, usulüne uygun ve aynı zamanda eksiksiz olarak sunulmuş olması, isteklinin birden fazla teklif sunma hâli dışında başka bir sebeple değerlendirme dışı bırakılmaması gerektiği düşünülmektedir.

² AKILLIOĞLU, Tekin, "Avrupa Yönetim Hukukunun Oluşumunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Rolü" Erişim: "www.idare.gen.tr/akillioğlu-insan.htm", Erişim Tarihi: 03/03/2015

Öte yandan, geçerli bir teklif dosyası olan isteklinin bu dosya ile katıldığı ihaleye birden fazla teklif mektubu sunması hâlinin, Kamu İhale Kurulu ve Danıştay tarafından, 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (d) bendi çerçevesinde değil, 17'nci maddesinin (b) bendinde yer alan "... rekabeti veya ihale kararını etkileyici davranışlarda bulunmak ..." hükmü kapsamında değerlendirildiği de görülmektedir. Örneğin, Danıştay 13. Dairesinin 29/04/2011 tarih ve E: 2009/5288, K: 2011/1946 sayılı Kararı'nda, aynı ihaleye birden fazla teklif sunulması, 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (d) bendi çerçevesinde birden fazla teklif verilmesi kapsamında değerlendirilmemiş, 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (b) bendi kapsamında değerlendirilerek "rekabeti veya ihale kararını etkileyici davranışlarda bulunmak" fiilinin gerçekleştiğine karar verilmiştir.

Anılan Karar'da, "... ihaleye verdiği teklif zarfının içinden, 1 tanesinin teklif miktarı doldurulmuş, ancak imzasız ve isimsiz, 2 tanesi de boş teklif mektubu çıkan davacı şirketin ihaleye katılan isteklileri tereddüde düşürmek fiilini gerçekleştirdiği, 4734 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (b) bendinin ihlal edildiği ..." şeklinde karar verilmiştir. Kamu İhale Kurulunun birçok kararı da bu yöndedir.³

Kurul 29/04/2015 tarih ve 2015/UH.II-1188 sayılı Kararı'nda, "... Başvuru sahibi tarafından ihalede

³ bk. Kamu İhale Kurulunun 27/01/2014 tarih ve 2014/UH.III-493 sayılı; 11/02/2015 tarih ve 2015/UY.III-491 sayılı; 11/03/2015 tarih ve 2015/UM.II-769 sayılı kararları

iki adet teklif mektubu ve eki teklif cetveli sunulduğu, bu belgelerden birinin doldurulduğu ve imzalandığı, diğerinin ise boş olarak verildiği, belgelerde adları yazılan kişilerin ise istekli adına teklif vermeye yetkili olmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan şikâyetçinin teklif zarfının kendisine ait olduğunu kabul ettiği, her iki teklif mektubunda ve eki cetvelinde de şirket kaşesine yer verildiği görülmüştür. Bu çerçevede ihalede sunulan teklif mektupları ve eki teklif cetvellerinde temsile yetkili olmayan kişilerin adları yazılı olmakla birlikte bu durumun sonucu itibarıyla yine idareye mevzuata aykırı işlem tesis etme imkânı tanınmasına yol açtığı, bu durumda belgelerden birindeki imza eksikliğinin ve teklif mektuplarında adları yazılı kişilerin temsile yetkili olduğunu gösteren belgelerin sonradan tamamlanmasının söz konusu olabileceği anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan teklif mektuplarında adları yazılı olan kişilerin temsile yetkili olmamasından hareketle söz konusu fiilin anılan Kanun'un 17'nci maddesinin (d) bendi kapsamında 'alternatif teklif sunmak' şeklinde değil, (b) bendi kapsamında 'rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak' şeklinde değerlendirilmesinde mevzuata aykırılık görülmemiştir..." şeklinde karar vermek suretiyle birden fazla teklif mektubu sunulması hâlini 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (d) bendi çerçevesinde değil, 17'nci maddesinin (b) bendinde yer alan "... rekabeti veya ihale kararını etkileyici davranışlarda bulunmak..." hükmü kapsamında değerlendirmiştir.

Kamu İhale Kurulunun ve Danıştay 13. Dairesinin konuya ilişkin karar-

ları incelendiğinde; birden fazla verilen teklif mektuplarının usulüne ve Kanun'da öngörülen şekle uygun, tüm unsurlarıyla geçerli teklif mektupları olması hâlinde 4734 sayılı Kanun'un 17/d maddesi gereğince "... ihalede birden fazla teklif vermek ..." kapsamında değerlendirildiği, birden fazla sayıda verilen teklif mektuplarından en az iki tanesinin usulüne ve Kanun'da öngörülen şekle uygun, tüm unsurlarıyla geçerli teklif mektupları olmaması hâlinde ise 4734 sayılı Kanun'un 17/b maddesi gereğince "... rekabeti veya ihale kararını etkileyici davranışlarda bulunmak ..." hükmü kapsamında değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Söz konusu kararlarda, konu ister 4734 sayılı Kanun'un 17/d maddesi kapsamında isterse 17/b maddesi çerçevesinde değerlendirilsin, bir başka ifade ile birden fazla sunulan teklif mektupları geçerli olsun ya da olmasın bu durumdaki istekliler hakkında, yukarıda belirtilen Kamu İhale Kurulu ve Danıştay 13. Dairesi kararları gereğince 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi çerçevesinde kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmektedir.

Bununla birlikte kanaatimizce, birden fazla teklif sunulmasının (geçerli ya da geçersiz) 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (b) veya (d) bendi kapsamında değerlendirilebilmesi için birden fazla teklif mektubu sunan isteklinin başka bir sebeple değerlendirme dışı bırakılamaması gerekmektedir. İstekli başka bir sebeple değerlendirme dışı bırakılabiliyorsa ortada ihale komisyonunun tereddüt edeceği bir hususun kalmadığı, başka bir ifadeyle belge noksanlığı bulunması nedeniyle zaten değerlendir-

me dışı kalması gereken isteklinin birden fazla teklif mektubu vermesi nedeniyle ihale kararını etkilemesinin mümkün olmayacağı kanaatini taşımaktayız.

Bu itibarla, ihaleye katılan isteklinin ihaleye birden fazla teklif mektubu sunması sebebiyle hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilebilmesi için isteklinin teklifinin ihale dokümanlarıyla istenen şartları taşıması, herhangi bir belge eksikliğinin bulunmaması, yeterlik kriteri olarak istenen belgelerin usulüne uygun olarak hazırlanarak sunulması gerektiği ve verilen birden fazla teklif sebebiyle rekabetin veya 4734 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde belirtilen diğer ilkelerin engellenmesi riskinin ya da idarede bu sebeple bir tereddüdün oluşmasının gerektiği düşünülmektedir.

3. İHALE SÜRECİNDE UYULMASI GEREKEN İŞLEM SIRASI DİKKATE ALINMAK SURETİYLE YAPILACAK DEĞERLENDİRME

İhale komisyonu tarafından ihale sürecinde tesis edilmesi gereken işlem sırası dikkate alınmak suretiyle yapılacak değerlendirmeye, teklif zarfı içinde sunulması gereken belgelerin sunulmaması veya belgelerin mevzuattaki şartları taşımaması (örneğin, geçici teminat mektubunun sunulmaması ve/veya teminat mektubunun aranılan şartları taşımaması) hâlinde, sırf birden fazla teklif sunulması gerekçesine dayanılarak istekli hakkında yasaklama kararı verilmeyeceği yönündeki (bir önceki bölümde belirttiğimiz) görüşümüze kendiliğinden ulaşılmaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tekliflerin hazırlanması ve sunul-

ması" başlıklı 30'uncu maddesinde, tekliflerin, teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılı ve imzalı olarak sunulması, üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunmaması ve teklif mektubunun, isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması gerektiği; bu şekilde sunulan teklif mektupları ile geçici teminat mektubunun ve ihaleye katılabilme şartı olarak istenen bütün belgelerin bir zarfa konularak zarfın üzerine isteklinin adının, soyadının veya ticaret unvanının, tebligata esas açık adresinin, teklifin hangi işe ait olduğunun ve ihaleyi yapan idarenin açık adresinin yazılması, teklif mektubu zarfının yapıştırılan yerinin istekli tarafından imzalanması ve mühürlenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun hükümlerine göre, ihale komisyonunca ilk oturumda "Zarf Açma ve Belge Kontrol Tutanağı" düzenlenmesi zorunluluk arz etmektedir. Bu tutanağın düzenleme aşamasında, idari şartname ile istenilen ihaleye katılım ve yeterlik belgelerinin istekliler tarafından sunulup sunulmadığının tespiti dışında, öncelikle teklif mektubu ve geçici teminat mektubunun usulüne uygun olup olmadığının kontrol edilmesi gerekmektedir. Bu aşamada, yani ilk oturumda hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilemeyeceği 4734 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinin ikinci fıkrasında açıkça düzenlenmiştir.

İsteklilerin katılımına kapalı olan ikinci oturumda nasıl işlem tesis edileceği ise 4734 sayılı Kanun'un 37'nci maddesinin ikinci fıkrasında açıklanmıştır. Anılan maddede, "Tekliflerin değerlendirilmesinde,

öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminat usulüne uygun olmadığı 36 ncı maddeye göre ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm gereğince, belge eksikliği bulunması veya teklif mektubu ve geçici teminatın usulüne uygun olmadığına tespit edilmesi hâlinde, bu durumdaki isteklinin teklifinin öncelikle değerlendirme dışı bırakılması gerekecektir. Dolayısıyla belge eksikliği bulunan isteklinin teklifinin değerlendirme dışı bırakılmasında zaten hukuki zorunluluk bulunduğundan, bu durumdaki isteklinin ayrıca birden fazla teklif sunarak rekabeti veya diğer temel ilkeleri engellediğinden veya ihale kararını etkilediğinden ya da idareyi tereddüde düşürdüğünden bahsedilemeyeceği ve bu sebeple hakkında ihalelere katılma yasağı verilemeyeceği kanaatine varılmaktadır.

4. CEZA HUKUKUNUN GENEL İLKELERİNE GÖRE DEĞERLENDİRME

Konunun, idari yaptırımlarda da mutlak suretle göz önünde bulundurulması gereken suç ve cezaların kanuniliği ilkesi ile kıyas yasağı ve kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorum yapma yasağı ilkeleri açısından değerlendirilmesi hâlinde de önceki bölümlerde yer verilen değerlendirmelerimizle aynı sonuca varılmaktadır.

Suç ve cezaların kanuniliği ilkesi, kıyas yasağı ve kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorum yasağı olarak ifade edilen ceza hukuku ilkeleri, kanunların suç ve cezalar hususunda tereddüde mahal bırak-

mayacak şekilde açık yazılmasını öngörmekte, yasaklamaya ilişkin hükümlerin kıyas yapılarak ya da kıyasa yol açacak şekilde genişletici yoruma tabi tutularak uygulanmasına cevaz vermemektedir.

Cezaların kanuniliği ilkesi uyarınca idarenin bir kanun hükmü bulunmadan kendiliğinden suç ve ceza koyamayacağına kabulünden sonra, idarenin benzer bir düzenlemeden kıyasla veya kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorumla idari yaptırıma başvurması veya idari yaptırımı ağırlaştırması, sadece ceza hukukunun genel ilkelerine değil, hukuk devleti ilkesine de aykırı olacaktır.

İdarenin yasaklama ile ilgili bir idari yaptırıma başvurabilmesi, ancak bu konuda kanunda açık düzenlemenin bulunmasına ve kanunun çizdiği sınırların içerisinde kalınmasına bağlıdır. Kanunilik ilkesinin doğal bir sonucu olarak kıyas yoluyla yeni bir suç ihdas edilemeyeceği gibi, idari yaptırımı gerektiren davranışlar da kıyas yoluyla veya kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorumla uygulanamayacaktır.

Danıştayın kıyas yoluyla yaptırım uygulanamayacağı konusunu içeren bir kararı da bu konuda oldukça açıklayıcı niteliktedir. Söz konusu kararda, il özel idareleri ve belediye organlarının belirli eylemlere girişen kişiler hakkında uygulayacakları idari yaptırımların kanunla belirlendiği, fakat yerel yönetimlerin kurduğu birliklerin hangi eylemlere ne miktarda yaptırım uygulayabileceklerini konu edinen bir kanun hükmü bulunmadığı ifade edilerek bu idarelerin kendi tabi oldukları kanunda belirtilmeyen, an-

cak diğer idareler için kanunlarda öngörülen idari yaptırım düzenlemelerini kıyasen uygulayamayacakları belirtilmiştir.

Kamu İhale Kurulu da konuya ilişkin 26/12/2012 tarih ve 2011/UH.I-4349 sayılı Kararı'nda, "4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde öngörülen ihalelere katılma yasağı ile 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde öngörülen ihaleye katılım engeli birbirinden farklı kavramlardır. 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde öngörülen ihalelere katılma yasağının hukuki niteliği itibarıyla bir idari ceza olduğu açıktır.

4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde öngörülen ihaleye katılım engelinin de, isteklilerin 4734 sayılı Kanuna tabi kamu ihalelerinde belli koşullar ve süreler dahilinde ekonomik faaliyette bulunulmasını engelleyen, sonuçları itibarıyla cezalandırıcı yönü bulunan bir idari ceza olduğunun kabulü gerekir. Bu itibarla, bir idari ceza niteliğinde bulunan ihalelerden katılma engeli de, aynı diğer ceza hükümleri gibi, ancak kanunda açık bir hüküm bulunması halinde uygulanabilecek, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamayacaktır." şeklinde ifadelerle yer vererek kıyasın ve kıyasa yol açacak şekilde genişletici yorumun, bir idari yaptırım olan yasaklamalarda kullanılamayacağını belirtmiştir. Bu itibarla kanunun amacını, hükmün konuluş gayesini dikkate almaksızın kıyas veya kıyasa yol açacak şekilde genişletici bir yorumla işlem tesisi, idari yaptırımlar için de mümkün görülmemektedir.

Bu çerçevede, teklif zarfı içinde sunulması gereken belgelerin sunulmaması veya sunulan belgelerin mevzuattaki şartları taşımaması hâlinde isteklinin değerlendirme dışı

birakılması gerektiğinden, söz konusu isteklinin ayrıca birden fazla teklif sunmasının bu sebeple ihale sürecine bir etkisi bulunamayacağından, bu durumdaki isteklinin kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmasına karar verilmesinin yukarıda belirtilen ceza hukukunun genel ilkelerine de aykırılık oluşturacağı düşünülmektedir.

5. SONUÇ

Teklif zarfında birden fazla teklif mektubu bulunması hâli her zaman 4734 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin (b) veya (d) bendi çerçevesinde ihalelere katılmaktan yasaklama yaptırımı uygulanması sonucunu doğurmamaktadır. Bu durumda öncelikle isteklinin, ikinci oturumda teklif mektubu dışındaki diğer belgelerinin uygun olmaması veya eksikliği sebebiyle değerlendirme dışı bırakılmasının gereklik gerektirmediği yönünden incelenmesi gerekecektir.

Belgelerin uygun olmaması veya eksikliği sebebiyle isteklinin değerlendirme dışı bırakılmasında hukuki zorunluluk bulunan hâllerde, bu sebeple teklifi değerlendirme dışı bırakılması gereken isteklinin ayrıca birden fazla teklif mektubu sunmasının, rekabeti ve Kanun'un 5'inci maddesinde belirtilen diğer temel ilkeleri engelleyici bir davranış olarak nitelendirilmesine imkân bulunmadığı, dolayısıyla idarede de bu sebeple tereddüt oluşmayacağı açık olduğundan, tüm bu hususlar ve Kanun'un amacı göz önüne alınmaksızın istekli hakkında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmesinin Kanun'a, ceza hukukunun genel ilkelerine, Kamu İhale Kurulu ve Danıştay içtihatlarına aykırılık oluşturacağı değerlendirilmektedir.